

۲۳ و ۲۳ آبان ماه ۱۳۹۷

دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

رویشگره ملی بیماری های انگل دام و انکمل های مشترک انسان و حیوان

Vet-02560365

بررسی شیوع انواع دیکروسلیوم در گوسفندان کشتار شده استان خراسان رضوی و رابطه آن با پارامترهای هواشناسی با استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی GIS

محمدیان محمدحسین^۱، محسن زاده محمد^{۲*}، برجی حسن^۳،

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، (hmohamadian40@gmail.com)

^{۲*} گروه بهداشت مواد غذایی و آبیان، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، (mohsenzadeh@um.ac.ir)

^۳ گروه انگل شناسی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران (hborji@um.ac.ir)

زمینه مطالعه: GIS ابزار قدرتمندی برای کار با داده های مکانی است و می تواند ارتباط عوامل محیطی با انگل را با تولید نقشه های هوشمند نشان دهد.

هدف: هدف از بررسی حاضر تعیین میزان شیوع آلودگی گوسفند به دیکروسلیوم و بررسی ارتباط آن با پارامترهای هواشناسی با استفاده از GIS در استان خراسان رضوی بود.

روش کار: دو نوع مطالعه گذشته نگر و مقطعی انجام شد. در مطالعه گذشته نگر با انتخاب ۱۴ شهرستان دارای ایستگاه سینوپتیک استان، اطلاعات شیوع دیکروسلیوم و پارامترهای هواشناسی طی دوره ۵ ساله (۱۳۹۲-۱۳۹۶) به روش اسنادی و مراجعه به سامانه های آماری جمع آوری و ارزیابی ها در سطح استان صورت گرفت، همچنین در مطالعه مقطعی دوره یک ساله (۱۳۹۶) در کشتارگاه محلی طرقله، ارزیابی ها در سطح محدودتر در سطح شهرستان مشهد با تهیه نقشه های GIS به روش درونیابی Kriging انجام گردید، با جهت تعیین رابطه آماری معنی دار از نرم افزار SPSS 16.0 استفاده شد.

نتایج: از تعداد ۷۳۲۷۰۱۱ راس گوسفند کشتار شده ۴۷۰۴۰۴ کبد (۵/۹ درصد) به دیکروسلیوم آلوده بودند، در بین شهرستان های مورد مطالعه، نیشابور، چناران و قوچان به ترتیب دارای بیشترین درصد آلودگی بودند، نقشه های درونیابی حاصل نشان می دهند که از سمت شمال و شمال غرب به سمت جنوب و جنوب شرق استان همچنان که از میزان بارش ها، تعداد روزهای بارندگی و میزان رطوبت نسبی کاسته شده است از آلودگی ترماتودها نیز کاسته شده است (رابطه مستقیم) و برعکس با کاهش دما به میزان آلودگی افزوده شده است و از لحاظ آماری نیز رابطه معنی دار بین پارامترهای هواشناسی فوق و آلودگی کبد به دیکروسلیوم وجود داشت ($P < 0.05$) و همچنین در مطالعه مقطعی یکساله، نقشه درونیابی آلودگی در سطح روستاهای شهرستان مشهد تهیه شد که تقریباً از همان الگوی استانی پیروی می کند.

نتیجه گیری نهایی: با توجه به نتایج این مطالعه و ارتباط آلودگی با پارامترهای محیطی و فصلی ضرورت دارد بیشتر از قبل با استفاده از تکنولوژی های نوین مانند GIS پیش بینی ها و برنامه های کنترلی بر این اساس انجام گردد.

واژه های کلیدی: دیکروسلیوم، شیوع، گوسفند، GIS، خراسان رضوی